

Sigade brutselloosi uuringud

ANALÜÜSIMEETODID

Analüüs	Meetod	Metoodika	Osakond
<u>Tekitaja määramine</u>			
<i>Brucella</i> spp.	BAKT	5DB-TJ-1	Bakterioloogia-patoloogia
<i>Brucella</i> spp. määramine	Real-time PCR	5MA-TJ-35*	Molekulaaranalüüs
<u>Immunoloogilised uuringud</u>			
<i>Brucella</i> spp. vastased antikehad	RBR (RBT)	5DS-TJ-5	Viroloogia-seroloogia
<i>Brucella</i> spp. vastased antikehad	KSR (CFT)	5DS-TJ-3	
<i>Brucella</i> spp. vastased antikehad	ELISA	5DS-TJ-39	
<i>Brucella</i> spp. vastased antikehad	ELISA	5DS-TJ-47*	

* meetod akrediteerimata

Bakterioloogilisel uurimisel tehakse külvid tekitaja isoleerimiseks. Isoleeritud tüve iseloomustatakse seroloogiliste ja biokeemiliste testidega ning kinnitatakse *Brucella* spp. PCR meetodil. Liigiliseks määramiseks kasutatakse vajadusel allhanget.

Seroloogilisel uurimisel uuritakse esmalt RBR meetodil, kui esinevad kahtlased või positiivsed reaktsioonid, siis tehakse ELISA ja kinnitava analüüsina KSR.

ANALÜÜSE TEOSTAV LABORATOORIUM

Kreutzwaldi 30, Tartu

PS! VTL piirkondlikud laboratooriumid korjuseid ja organproove Tartu laboratooriumisse ei vahenda.

PROOVIDE VÕTMINE, SÄILITAMINE JA SAATMINE

Tuleb arvestada, et tegemist on ohtliku zoonootilise haigustekitajaga!

Proovid laboratoorsete uuringute läbiviimiseks võtab veterinaararst, veterinaarjärelevalveametnik või nende poolt volitatud isik, kes tagab proovide nõuetekohase pakkimise ja transpordi laboratooriumisse ning kaaskirja nõuetekohase täitmise.

Proovid tuleb loomadelt võtta enne ravi algust. Proovide valik sõltub avaldunud kliinilised tunnustest.

Kui farmis on tegemist haiguskahtlusega, siis võetakse võimalusel proovid vähemalt viielt haigustunnustega loomalt.

Proovid elusloomadelt

- Tupenõre – tamponiproov võetakse sobivasse transportsöötmesse
- Abordi korral looted ja platsenta (või loote maosisu põrn ja kops)
- Piim
- Sperma

- Artriidi või hügroomi korral vedelik (punktaat)
- Vereproov - punase korgiga seerumkatsutis (ilma lisandita). Proovi kogus vähemal 3 ml.

Koeproovid surnud loomadelt

- Lümfisõlmed (pea piirkonnast, piimanäärme ja genitaalide piirkonnast)
- Põrn
- Tiinel või vastpoeginud emisel emakas ja udar.
- Kuldil munandid, munandimanused, lisaugunäärmed
- Maks, neerud ja muutunud koed

Proovide pakkimine ja märgistus

- Proov pakitakse lekkekindlalt. Eriti oluline on, et väline pakkematerjal on puhas. Kasutatakse kindlasti mitut kilekotti.
- Iga pakend märgistatakse loetavalt.
- Iga looma proovid pakitakse eraldi kilekottidesse.

Proovide laborisse saatmine ja säilitamine

Proovid saadetakse laboratooriumisse **võimalikult operatiivselt.**

- Vereproove hoitakse +4...+6 °C juures. VEREPROOVE MITTE KÜLMUTADA!
- Tampooniproove, organproove ja abordi materjaliga proove hoitakse laborisse jõudmiseni +4...+6 °C juures. **Kui proovid ei jõua laborisse 12 h jooksul, siis need proovid külmutatakse.**

Kaaskiri ja laboratooriumi teavitamine

- Koos prooviga saadetakse laborisse korrektselt täidetud ja piisavat infot sisaldav kaaskiri, mille leiab VTL kodulehelt [tellimuste vormid](#) alt (kaaskiri sigade proovide uurimiseks).
- Kaaskirjal peab olema selgelt loetav uuringu põhjus. Loomade haigestumise või suremuse puhul peab kaaskirjal olema infot ilmnenu kliiniliste sümptomite, patoloogiliste muutuste ja haigestumise ulatuse kohta.

PS! Juhul, kui tegemist on reaalse haiguskahtlusega, siis proovi võtja informeerib laborit proovi(de) saatmisest ja eeldatavast laborisse jõudmise ajast.

ANALÜÜSIDE TEOSTAMISE AEG

BAKT: kuni 14 tööpäeva

Real-time PCR: kuni 5 tööpäeva

ELISA: immunoensüümmeetod

RBR: kuni 5 tööpäeva

ELISA: kuni 5 tööpäeva

ANALÜÜSIMEETODID

BAKT: bakterioloogiline uuring (tekitaja kultiveerimine, isoleerimine ja samastamine)

Real-time PCR: reaalaja polümeraasi ahelreaktsioon

RBR: Rose Bengali antigeenitest (aglutinatsioonireaktsioon)

ELISA: immunoensüümmeetod

KSR: komplemendi sidumise reaktsioon

TÄIENDAV INFO JA KONTAKTID

- Bakterioloogia-patoloogia osakond. Info telefonil 738 6120
- Viroloogia-seroloogia osakond. Info telefonil 738 6111 või 50 66 687
- Molekulaaranalüüsi osakond. Info telefonil 738 6121

Koostanud: Age Kärssin

Koostatud: 01.11.2019